

70 sal xebat di pêx-
ema demokrasî û ma-
fên netewî de

*Bidestveanîna mafên netewî yên gelê kurd
di çarçoveya Îraneke demokratîk û federal de*

Agirî

Duheftînameyek Siyasî-Gîştî Ye, PDK Îranê diweşîne www.kurdistanmedia.com/kurdî
www.agirimedia.org Hejmar (259) 06-08-2015 Buha (500) Tûmen

Egera hiloşandina lihevhatina Viyenê heye

**Êd Roys serokê Komî-
teya Têkiliyên Derve ya
Civata Nûnerên Amerîkayê,
gelaleyek bona redkirina
lihevhatina di navbera Îran
û 6 welatên Rojavayî, pêşkêşî
Civata Nûnerên Amerîkayê
kir û, serokê piraniya Senayê
jî ragehand ku sinator wê
biryarnamaya redkirina li-
hevhatina Viyenê bipejirînin.**

Êd Roysê Komarîxwaz roja
Sêşemî 4'ê Tebaxa 2015'an
(13.05.1394) gelaleya xwe
pêşkêş kir û biryar e ku di
despêka heyva Îlonê de li
Civata Nûnera bikeve ber
dengdanê, û hekî dengên
hewce bîne û bê pejirandin,
wî çaxî lihevhatina etomî ya

Viyenê tê hiloşandin.
Li gorî yasaya ku di heyav Gu-
lanê de hate pejirandin, kon-
gireya Amerîkayê tenê heya
17'ê Îlonê (26.06.1394) moleta
vê yekê heye ku rêkevtinê red
an jî bipejirîne.

Hekî bêt û daxwazên Ko-
marîxwazan bên dabînkirin,
tenê biryarnamaya redkirina
lihevkirina etomî tevî Îranê, di
civata nûneran û Senayêde di
kewe ber dengdanê û, pejiran-
dina vê lihevkerinê tenanet
weke bijardeyek jî êdî der
nakewe holê.

Mîç Mek Kanal ê rêberê pi-
raniya komarîxwazên Senayê
jî ragehand ku Sena jî wê bir-

yarnamaya redkirina lihevhat-
inê bixe ber dengdanê.
Bi vî halî jî piştewaniya
Demokratan ji lihevhatina
Viyenê, egera pûçkirina mafê
Vîto ya serkomar jî li Ko-
marîxwazan disitîne.

Jiber ku wan bona gehîştin
bi armancên xwe pêtivî bi du
liser sê ya dengê endamên
kongirêsê heye.

Civata Nûnerên Amerîkayê
niha jî xwediyê 264 nûnerên
Komarîxwaz û 188 nûnerên
Demokrat e, û rêjeya hewce
bona pejirandin yan redkirina
rêkevtina Viyenê du li ser sê
wate 290 deng e.

Birînên karesata Şingalê hêj bikul in

Yekemîna salvegera karesata 3'ê Tebax a 2014'an, wate qirkirina Kurdên Êzidî bi destên hovîtiyê derbaz bû. Di vê cînayeta kêmwêne de ku ew qasê hovîtiya Dewleta Îslamî "DAÎŞ"ê nîşan dide, bi hezaran Kurdên Êzidî hatin kuştin, bi sedan û bigire bihezara jin û keç di nava bazarên hevesbaziya çek-darên kurahiya nezaniyê de hatin herackirin û firotin û yan jî bi nirxa kole û xodam bi diyarî hatin şandin.

Bi navê Desteya Weşana Rojnameya Agirî ve, carek din em vê cîneyetê piroteto dikan û hêvî û daxwaza rizgarkirina Şingalê ji destên terorîstên "DAÎŞ"ê û herweha vegeriya Kurdên Êzidî bo ser zêda bab û kalên xew dikan.

**Zêdebûna aloziyên
siyasî di Turkiyê de
piştî...** »»» R: 5

**Tirajidiya Havîna 67'ê
û lihevkirina Viyenê**

»»» R: 7

**“Ez tenê vê yekê
dibêjim ku roja azadi-
yê wê...”**

»»» R:8

Menîce Melamîne

**Pirsa jîngeh û
şewitandina daristanên
Kurdistanê**

»»» R: 10

Sergotar

Hizba Demokrat û 70 sal xebat

Arêf Vêlîzî

Avabûna Hizba Demokrat ya Kurdistanê Îranê, yek ji deskewtên herî binirx a netewa bind-est ya Kurd e di dîroka hevçerx de.

Hizba Demokrat di çaxekî de hate avakirin ku netenê civaka Kurdistanê, belkî seranserê Îranê û tenanet gelên Rojhilata Navîn jî, di kurahiya nezanîyê de derbaz dibûn.

Lê Hizba Demokrat bi avabûna xwe, deriyek liser civaka parvemayî ya wî çaxî ya gelê Kurd vekir û herweha rêbazek jî bona gehîştin bi rizgariya netewî diyarî kir ku, niha jî piştî 70 salan gelê Kurd li Kurdistanê Rojhilat, xewnên xwe yên siyasî û netewî her di felsefeya Hizba Demokrat de dibîne.

Di rastî de Hizba Demokrat liser bingeha pêkanî û çêkirina hizr û şunasa netewî û, di encam de rizgariya netewî li Kurdistanê Rojhilat pêkhat û, di kar û rêbaza xwe de jî bi qasekê serkewtî bû ku her piştî salekî, bûye sedema jidayîk bûna yekemîn komara demokratî di Kurdistanê de.

Rastî û dirustî û îroyîbûna bername û peyrewên Hizba Demokrat û herweha pêşengiya her sê rêberên şehîd Qazî û Qasimlo û Şerefkendî û liserweyî hemûyan Dr.Qasimlo, serbarê vê ku bûne sedema afirandin û anîna karê rêxistinî û, perepêdana hizra netewî û bi giştî geşandina civakê di warên siyasî û çandî û civakî û aborî de, bûne sedema vê ku pirs a netewa Kurd serbarê wan hemû tepeserkirin û qirkirinên ku derheq hatibûn kirin, bibe pîrsek cihanî û di nawend û rêxistinên cihanî de bîn ber bas û, tenanet di rêxistinî weke Înternasyonal Sosyalîst “SI” de jî nûnerê Kurdan wate nûnerê Hizba Demokrat a Kurdistanê Îranê Hebe û, her eva jî rê jî boyê vê yekê xweş kir ku hêdî hêdî partên din ên Kurdistanî bikarin bi piştevaniya Şehîd Qasimlo, di siyasethîrî de sînoren Kurdistanê û herçar welatên dagîrker bibirrin û derbazî welatên Awrûpayî û Amerîkayî bibirin û dengê belengazî û azadîxwaziya gelê xwe bigehînin cihanê.

Mistefa Hicrî: Pêşbîniyên me derheq bi keysa etomî û helwêsta dawî ya Komara Îslamî rast derketin

Birêz Mistefa Hicrî sekreterê giştî yê PDKÎ di gotûbêjêke bi ajansa “Anadolu” re, serbarê vê ku basa rêkewtina di navbera rejîma Îranê û welatên Rojavayî de dike, îşare bi teslîmbûna rejîma Îranê jî li hember vê rêketinê dike.

Li gorî rapora malpera Kurdistan Mediyê, Mîsetfa Hicrî sekreterê giştî yê Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê li vê got û bêtê de qala serdana dîplomasiyê ya xwe ji bo welatên Ewropayî û Amerîka kiriye û daye zanîn ku wan welatan piştevaniya xwe ji doza Kurd dubare kirine.

Sekreterê giştî derheq lihevhatina etomî ya di navbera Komara Îslamî û welatên 5+1 de dibêje: “Min berê jî îşare bi vê yekê kiribû ku Komara Îslamî ya Îranê jî ber wê ku di warê aborî de rastî girft û arîşeyan hatiye, neçar e ku hemû mercên rojava bipejirîne û, me dît ku xala lawaz ya rejîmê jî derket”.

Hicrî herweha dibêje: “Rejîma Îranê bona vê ku bikare dorpêçên li ser xwe bide rakirin, neçar bi van danûstandinan bû ku zêdetir ji salekê domiyan û çend caran jî hatin dirêj kirin û, Îranê jî hewil dan ku deskevî zêdetir bidest bixe, lê di dawiyê de mercên Rojava

pejirandin û teslîm bû”.

Pêkanîna pîrsgirêk û giriftan ji bo xelkê, bêkarî, bêbernameyî û sekinîna hezaran pirojeyên xizmetguzarî li Îranê, ew xal bûn ku Mistefa Hicrî bas jê dike û li vê baweriyê de ye ku, tev diyardeyên han li encama pozbilindî û zêdegaviyên Îranê de pêk hatine.

Hicrî li doma axaftinên xwe bi ajansa “Anadolu” re, bas ji du fakterên sereke dike ku Îran neçarî teslîmbûnê kiriye. Bi bawerîya wî, Îranê du dujminên wehmî û ferzî ji xwe re ava kirine ku ya yekem, civaka suneyan e ku derdora Îranê girtine û, ya din jî, Rojava bi giştî û bi taybet Amerîka ye.

Lewre ye ku rejîma Îranê dixwest bi çêkirina çeka navikî xwe biparêze, lê pilana wê şaş bû û dorpêçên diwar bi ser de hatin sepanandin û bi dûrketin ji siyaseta navdewletî û îzolebûna ji civaka cihanî, xisar û zirarên mezin ji xelkê Îranê re kire diyarî û, di dawiyê de jî Îran teslîm bû û bi neçarî rêketina han wajo kir.

Sekreterê giştî li ser vê baweriyê ye ku, ji ber vê ku Komara Îslamî bawerî bi pîrsa diyalog û got û bêtê nine û, xwe

bi jêhatiyê çeka navikî dizane, lewre soz û peymanên wê cihê hutbar û baweriyê nine û li derbasbûyî de jî, sozên xwe bînpê kirine.

Hicrî li vê gotûbêjê de bas ji serdana xwe bo Amerîkayê dike û dibêje: “Berpîrsiyarên Amerîka jê re ragihandine ku li gorî rewşa her welatekê, emê alîkariya Kurdên wî welatî bikin û, di vê derheqê de jî soza alîkariyê dane.

Herweha daye zanîn ku li bernameya PDKÎ’ê de ye ku, bi welatên Erebbî re têkiliyan çê ke û derheq têkiliyên bi Turkiyê re jî daye zanîn ku, ew têkiliyên dîplomatiyê ku li gorî çavnihiya me ne, hêj pêk nehatine.

Daxuyaniya Komîteya Nawendî ya PDKÎ’ê derheq bombebarankirina binkeyên PKK’ê

Komîteya nawendî ya Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê, daxuyaniyek derheq bombebarankirina meqer û bargehên PKK’ê û herweha deverên sînorî ên Başûrê Kurdistanê ji aliyê artêşa Turkiyê ve, belav kir.

eva deqê daxuyaniyê ye:

Daxuyaniya komîteya nawendî ya Partiya Demokrat a Kurdistanê Îranê derheq bombebarankirinên vê dawiyê ên deverên Kurdistanê

Di demekê de ku rêberiya PDKÎ’ê li civînek asayî ya xwe de bû, hat haydarkirin ku demjimêr 11’ê piştînivro ya roja îne, 24’ê Tîrmeha 2015’an (02.05.1394), balafirên şerker ên artêşa Turkiyê, êrîşî ser meqer û baregehên gerîlayên PKK’ê li her du aliyên sînorî ên Amêdî û Qendilê kirine û zirarên canî û malî ên zaf bidû xwe re anîn û

eva jî bûye sedema vê yekê ku agirbesta di navbera hikûmeta Turkiyê û PKK’ê ku, bi armanca pêşdebirina pêvajoya aştiyê ji du salan berî niha ve di navbera her du aliyên de dest pêkiribû, tevî metirsiya şikandinê berbirû bibe.

Xûya ye ku her cure êrîş û rikêfek, cuda ji vê yekê ku kîjan alî destpêşxer bûye, wê derbek giran ji vê pêvajoya aştiyê bixe ku, civatên xelkê Turkiyê û keç û xortên netewa Kurd di wî welatî de bi hêwiya çareserîya pîrsgirêkan li bendê bûn. Bê guman cîgirtina şer û pevçûnan li cihê pêvajoya aştiyê, ji bilî goriyên zêdetir û wêranî û kavilkariyên zêdetir, di berjewendîya giştî ya tu aliyekê de nine.

Komîteya nawendî ya PDKÎ’ê hêwî dike ku her du alî bi berpîrsatiyê zêdetir û liberçavgiyê berjewendiyên bilind ên giştî û di pêxem destpêkirina

ducari ya pêvajoya aştiyê, xwe ji her cure bizaveka li dijî diyalog û pêvajoya aştiyê biparêzin û hemû êrîşan bidin sekinandin, herweha erkê her aliyekê jî ye ku, ji bo sekinandina liv û tevgerên li dijî aştiyê, alîkar û piştewan be.

Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê
Komîteya nawendî
26.07.2015
04.05.1394

Deftera Siyasî ya Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê derheq bi dawîhatina 10'emîn pilînoma Komîteya Nawendî, daxuyaniyek belav kir.

Komîteya nawendî ya PDKÎ'ê 10'emîn pilînoma xwe demjimêr 9'ê sibêdeya roja Şemî, 25'ê Tîrmeha 2015'an (03.05.1394) bi beşdariya piraniya endamên eslî, Cîgirên komîteya nawendî û nûnerên endamên rêberiyê li derweyî welat lidar xist.

Pilînom bi deqeyek bêdengî ji boy rêzgirtin ji canê paqij ê şehîdan, bi taybetî dawîn şehîdê Hizbê "Qadir Kerîmî" dest bi karê xwe kir.

Piştî destûra karê Pilînomê ku pêştir endamên rêberiyê jê hatibûn haydarkirin, piştî pejrandinê, ji aliyê birêz "Mistefa Hicrî" sekreterê giştî yê PDKÎ'ê ve basek giştî û siyasî û herweha rapora kar û sefera xwe bo derweyî welat hat pêşkêş kirin. Hicrî li vê raporê de îşare bi van bas û mijaran kiribû ku li hevdiîtinên bi rayedarên beşek ji wan welatên rojavayî "bi taybetî Amerîka û Almaniya" re hebîbû û, endamên 10'mîn Pilînomê ji hîzr û ramanên wan li hemberî pirsên têkildar bi Rojhilata Navîn, haydar kir.

di parek din ya rapora sekreterê giştî de, îşaret bi lihevhatina di navbera welatên 5+1 rejîma Îslamî ya Îranê hatibû kirin ku, berê jî Hizba Demokrat pêşbîniya vê lihevhatinê kiribû û anîbû ziman ku, rejîma Îranê piştî rêkewtina han, bi azadkirina pereyên cemidandî ên xwe û, herweha egera sivikkirina dorpêçan û jordebirina rêjeya derfiro-tina petrola xwe, dê dahata xwe jî jordebibe, lê beşa herî kêr ya wê dahatê dê ji bo xelkê Îran û beşa herî zêde jî ji bo dezgehên tepeserkar ên wekî Sipaha Pastaran, Îtîlaat û Besicê bê terxankirin û li derweyî welat de jî dê ji

bo hevalbendên xwe ên weke Hizbulaha Lubnanê, Hosî'yên Yemen'ê, Hikûmeta Beşar Esed û deste û gurûpên terorîstî ên din bê mezaxtin. Eşkere ye ku xurtkirin û bihêzkirina van taqîm û gurûpên terorîstî û fitneçî, dê li piraktîk de jî pirsgrîk û tevthankariyên zêdetir ji bo welatên deverê li pey xwe bîne. Beşdarên Pilînomê jî piştî bihîstina raporên sekreterê giştî, raman û pirsî-yarên xwe anîn ziman û sefera sekreter jî berhemdar û serkevtî zanîn.

Di beşek din ji karê Pilînomê de, Hesên Şerefî, Cîgirê sekreterê giştî yê partiyê jî nixandinek siyasî li ser doza Kurd, li hemû parçeyên Kurdistanê bi şert û merc û taybetmendiyên xwe ve pêşkêşî beşdarên pilînomê kir. Endamên rêberiya hizbê jî bi heman awayî têdîtin û ramanên xwe li dor rewşa Kurdan li her yek ji parçeyan de anîn ziman û analîzên cîgirê sekreterê giştî ku xalên bihêz, erênî û nerênî ên pîrsa Kurd li her yek ji parçeyan ji xwe girtibû, bi rastbînî û dirust nixandîn.

Beşek din ya karê Pilînomê jî bo raporek din hatibû terxankirin ku "Komîsyona Siyasî- Nîzamî" a hizbê li ser encamên liv û tevgera vê dawiyê ya hêza pêşmerge ya hizbê li hundur û derweyî welat, başûrê Kurdistanê û cîgîrbûna wan li deverên sînori de, pêşkêş kir.

Beşdarên pilînomê jî îşaret bi aliyên erênî û encamên buhadar ên vê bizava dawîn kirin û sopas û pêzanînen xwe ji kadr û pêşmerge û endamên hizbê li navxwe, derweyî welat û Başûra Kurdistanê û endamên Yekîtiyên Lawan, Jinan û Xwendekaran û dostên Hizba Demokrat a Kurdistana Îranê anîn zi-

man ku li pêvajoya vê hereketa dawîn de, her yek ji wan bi awayekê fedakarî kirin û li gor erkê diyarîkirî ên xwe, bi dilsojî ve hevkar û piştevaniya hêza pêşmerge ya hizbê kirin. Herweha îşaret bi hin kêmasiyên li vê derheqê de jî kirin û rêberiya hizbê rasiyê ku wan destkewtan biparêzin û bi berçavgirtina şert û mercên dever û Îranê û li gorî şîyanên xwe, li pêxem pêşdebirin û bibandortirkirina vê tevgerê pêngavan bavêje û, ji boy vê armancê jî, bernamê û pilanek jêhatî hebin daku alîkarê geşekirin û pêşdeçûna zêdetir û xurtkirina tevgera Kurdistana Rojhilatê be.

Herweha Pilînomê sipas û pêzanînen xwe ji boy helwesta hemû wan partî, sazî, NGO, kesatî û aliyan jî nîşan da ku, li pêvajoya vê hereketê de bi awayên curbicur piştevaniya Partiya Demokrat kirin û, hereketa han bi jêhatî, berheq û pêngavek bibandor zanîbûn.

Dawîn beşa karê pilînom 10'an ya komîteya nawendî ya PDKÎ'ê jî, basek giştî bû li ser rewşa karûbarên hizbê li çend warên din de, ku beşdarên Pilînomê di vê derheqê de, piştî nîqaş û dahûrandinan, biryarên hewce li dor her mijarekê dan.

10'mîn pilînom komîteya nawendî piştî 3 roj karê berdewam, piştî nîvro ya roja Duşemî, 27'ê Tîrmeha 2015'an (05.05.1394) dawî bi karên xwe anî.

**Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê
Deftera Siyasî**

27.07.2015
05.05.1394

Daxuyaniya PDKÎ derheq bi lihevhatina navikî ya Îran û welatên 5+1

Deftera Siyasî ya Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê, derheq lihevhatina navikî ya rejîma Îslamî ya Îranê û welatên 5+1, daxuyaniyek belav kir.

eva deqê daxuyaniyê ye:

Hemwelatiyên birêz!
Civatên xelkê Kurdistanê!

Li pêvajoya du dehsalî ya hewl û

tekoşîna Rejîma Komara Îslamî ya Îranê bo xebitîna lîdor pîrograma navikî bi armanca çêkirina çeka navikî ku, bi awayekî nepenî û dûr ji çavên ajansa navnetewî ya Vejena Navikî dimeşand, piştî eşkerebûna tekoşîna rejîmê, nîgeraniyên civaka cîhanî û bi taybetî welatên rojavayî di vê derheqê de ber bi zêdebûn çûn.

Lewre civaka cîhanî bi armanca pêşgirtin ji destpêregihîştina Komara Îslamî bi çeka navikî, dorpêç û hisarên

berfîreh yê bi tak û bi kom ji riya dezgeh û saziyên navnetewî, bi ser Komara Îslamî de sepandin.

Her çiqas ku van dorpêçan demûdest tesîr û bandora xwe xistin ser aboriya Îranê, lê rejîma Îslamî ya Îranê her cure biryarek di vê derheqê de, bi kaxezên dirryayî "Kaxez Pare" dan zanîn û encamên dorpêçan jî li berjewendiya aborî ya Îranê û, gihîştin bi qonaxa "xodkefayî" ragdigeland.

Pêvajoya han 12 salan dom kir û di dawiyê de encama dorpêçan li ser aboriya Îranê û rewşa rejîmê gellek bi bandor û bi tesîr bû û, rejîm neçar kir ku bi micidî here ser mîzê gotûbêjan û, ji bo rizgarkirina xwe ji asewarên hiloşîner ên van dorpêçan, pêngavan bavêje.

Pêvajoya rûniştin û gotûbêjên micid li ser pîrsa navikî ya Îranê, nizîk bi 22 heyvan dom kir û di encam de roja Sêşemî, 14'ê Tîrmeha 2015'an

Doma R:3

(23.04.1394) her du aliyên danûstankar lihev hatin û, kakil û naveroka lihevhatinê wajo kirin û, li rûyekî de nîşan dan ku hemû aliyekî vê danûstandinê, razî ne.

Rêkewtinek ku ne hemû armancên rojavayîyan bo hetaheta misoger dike û, ne jî pozbilindî û zêdexwaziyên Komara Îslamî bilez û demûdest bi cî tîne. Kakila rêkewtinnameya navbera Komara Îslamî û welatên 5+1, ji bo rojavayîyan li egera pêgirnebûna rejîma Îranê bi hemû bendên vê rêketinê, vê armancê misoger dike ku ger bo hertim jî nebe, lê heya çend salan metirsiya destpêregihîştina Komara Îslamî bi çeka navikî kêmîr dike.

Ji bo Komara Îslamî ya Îranê jî, hilgirê vê peyamê ye ku dorpêç jî, ne li gor dilê Komara Îslamî û daxwaza wê tîne hilgirtin, belkî li qonaxek diyarîkirî ya zemanî de, wê li ser Îranê bîn hilgirtin yan sivik kirin.

Li şert û mercên piştî pejrindina vê rêketinnameyê û sivikkirin û hilgirtina dorpêçan de, Komara Îslamî (xelkê Îranê na) dê bêhn û nefesek taze vede û bi azadkirina sermayeya cemidandî û bilûkekirî ya xwe û, firotina petrola pitir û dahata zêdetir, destê wê li warê aborî de vekirîrîr dibe, li vê derheqê de hin kes û alî wusa dinirxînin ku pêvajoya han dê bandorek baş li ser rewşa jiyan û bijîva xelkê Îranê bike, li halekê de bi nasînekê ku ji cewhera Komara Îslamî, siyaseta û kiryarên wê heye, tê pêşbînîkirin ku beşa herî kêm ya vê aboriya çavniherîrîr wê bikewe destê xelkê û bi qazanca jiyan û guzerana wan be. Di hember de, beşa herî zaf ya wê li hundurê welat de ji boy dezgehên tepeserkar, ewlehî, îtîlaat û dezgehên din yê ser bi rejîmê û, bi taybetî Sipaha Pasdaran ya Îranê dê bihê terxan kirin, daku rejîm li ser domandina tepeserkirina azadîxwazan û, tenanet cudabîrên hundurê rejîmê de pêgir be.

Derbasbûyî nîşan daye ku li haletên wusa de, tepeserî û givaş bo ser xelkê berfirehtir û hovanetir dibin û li derwey welat de jî rê bi rejîma Îranê tê dayîn ku, bi awayekî berbiçavtir ji berê alîkariya hevalbendên xwe ên wekî Beşar Esed, Hizbulaha Lubnanê, Husî'yên Yemenê û gurûpên din ên terorîstî bike, ji ber ku bihêzbûna wan û piştqahîm bûna wan jî bi Komara Îslamî ya Îranê jî tê wateya berdewamiya ajawe, fitne, şer, derbiderî û kavilkariya zêdetir di deverê de.

Bi wateyek din destvekirîbûna rejîmê Di warê aborî de weke encamek vê lihevhatinê, ger ji aliyekê ve nîgeraniyên rojava li dor bidestxistina çeka navikî ji

aliyê rejîmê ve nahêle, lê berevajî nîgeraniyên xelkê de vera Rojhilata Navîn, welatên vê deverê û hevalbendên wan ji Rojava û, ji destwerdanên Komara Îslamî xurtir dike.

Ji ber ku aloziyên deverê dê xurtir û berfirehtir bibin. Bi taybetî rengê vê hindê dide ku rêketina han, hin tîkiliyên nû ên siyasî û diplomatîk jî li pey xwe bîne û, rejîma Îslamî ya Îranê jî bi mifahstandin ji van pêwendîyan, pitir û ektîvtir ji berê, xelkê Îranê û azadîxwazan tepeser bike û li deverê de jî, fitnegêrî û dubendî û destwerdanên xwe zêdetir bike û li hember de jî, bi xemsarî yan corek ji bîdengiya rojavayîyan ji eşkerekirina van siyaseta û piraktîkan, xatircem be yan jî girîngiyek wusa jêre nebe.

Bi berçavgirtinnameya welatên ya rejîmê destwerdan Îslamî li deverê û, û mafên û tepeserkirî ya azadîxwelat de, ji pêşgirtina ji bi eşkere em

innameya han heya qasekê pîrsa Komara Îslamî ya Îranê û gurûpa 5+1 li ser meseleya navikî çareser kiribe, meseleya xelkê û neteweyên Îranê û azadîxwazên wî welatî û, heta mijara kêşeya welatên deverê tevî Komara Îslamî her li cihê xwe de ne û, renga li pêşerojê de jî bi berfirehî û xurtiya xwe bimînin.

tina vê rastiyê ku rêke-Komara Îslamî û 5+1 tenê pîrsa navikî ji xwe digre û, pîrsa û dexaleta Komara kar û barên welatên bînpêkirina mafên mirov neteweyan, mafên jinan na berdewam û bêsînor wazên Îranê li navxweyî xwe nagire û basek ji wan nehatiye kirin, lê dibêjin ku ger rêket-

Li vê derheqê de, Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê bi 70 sal xebata bêrawestan û berdewam ji bo misogerkirina demokrasî û mafên netewî yê Kurdan û cihgîrkirina dadperwerî û mafên jinan li Îranê de, ku berî vê rêketinê û tenanet berî hatine ser kar ya Rejîma Îslamî ya Îranê jî, ji boy van nîrx û buhayên cihanî û mirovî xebat dimeşand, li pêşerojê de jî dê bi micidî xebatê jêre bike û li ser rêbaza xwe bimîne û riya xebatê jî heya serkevtinê û gihîştina bi wan buhayan, bi piştevanîya bi xelkê Kurdistanê bidomîne.

Rastiya han jî berbiçav e ku eger piştî vê rêketinê jî, guhertin li çalakiyên navikî yê Komara Îslamî de çê bibin, guhertin li siyaseta, piraktîk û cewhera rejîmê de pêk nahê û her eva ye ku metirsiya rejîmê li ser civaka cihanî li cihê xwe de dihêle. Lewre hewce ye welatên Rojavayî û Amerîka vê rastiyê bibînin ku nîrx û buhayên mirovî yê wekî demokrasî, mafên netewan û ... , li bin siya vê rêketinê de nevesêrin.

Xebata Kurdan li Kurdistanê Îranê de ji bo mafên mirovî, netewî û azadîxwazane, xebatek rewşa û berheq e. Xebatek e bi derbasbûyek ronî û pêşerojek geş.

Lewre xebata han heya misogerbûna demokrasî, mafên netewî û dadperweriyê bi bî tesîrkirina tu siyaseta û aliyek derekî dê, wê her bidome. Xebatkarên Hizba Demokrat ya Kurdistanê Îranê û keç û xortên welatparêz yê Kurd, di vê xebatê de dê rol û karîgeriya dîrokî ya xwe nîşan didin.

Em hêvî dikin ku hogirên demokrasî û azadîxwaziyê li Îranê û bi taybetî partî û saziyên Kurdistanî, bi rastîbînî û hişyarî ve ji vê mijarê binêrin û bi bî tu dudilî û gumanekê, li pêvajoya xebata li dijî rejîma dîktator ya Komara Îslamî ya Îranê de micidîr pêngavan bavêjin û li pêxem herifandina Komara Îslamî ya Îranê û bicihanîna hêwî û armancên mirovî û netewî yê gelên Îranê de, pêgir û mikûr bin.

Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê
Deftera Siyasî
17.7.2015
26.4.1394

Pirtûka “70 rawestgehên dîrokî” çap û belav bû

Pirtûka “70 rawestgehên dîrokî” ji nivîsîna Birêz Têymûr Mistefayî li serûbendê 70 saliya avabûna Partiya Demokrat a Kurdistanê Îranê çap û belav bû.

Birêz Têymûr Mistefayî endamê Deftera Siyasî yê Partiya Demokrat a Kurdistanê Îranê pirtûkek li jêr navê “70 Rawestgehên Dîrokî” nivîsandîye, û niha jî ew pirtûk ketiye ber destê xwendevan û hogirên vê pirtûkê.

Berhema han bas ji dîroka 70 sal xebat û tekoşîna PDKÎ dike, û ji 341 rûpel û 70 beşan pêk hatiye.

Li pirtûkê de bas ji her sê cudabûnên nav refên PDKÎ û herweha çûna vê dawiyê ya pêşmergeyan ji bo Kêleşînê jî hatiye kirin.

Zêdebûna aloziyên siyasî di Turkiyê de piştî hîlbijartinên parlemêntê û, çaresernekirina mijarên navxweyî

İbrahim Qasimîzad

Gerra vê dawiyê ya hîlbijartinên Turkiyê, bûye sedema vê yekê ku balansa siyasî di wî welatî de bê Guherîn.

Dewleta Erdoxan piştî jîdestdana nêzik %10 dengên xwe yê berê, êdî nikare take siwarê qada siyasî ya Turkiyê be.

Partiya Erdoxan bona pêkanîna dewleta nû neçar e ku, bi kowalisiyona tevî yek ji sê partiyên din ên serkewtî di hîlbijartinê de û, yan jî hîlbijartinê pêşwext lidar bixe.

Bûyerên vê dawiyê yê Turkiyê û terora bajarê sînori ya Pirsûsê ku têde 32 kuştî û 100 kes ji xwendekar û sosy-alistên seranserê Turkiyê birîndar ketin û, herweha gotinên şerranî ên partiya deshilatdar piştî şikesta di hîlbijartinê de û, herweha hevkarîya deshilatê tevî tundrev û terorîstên Da'îşê û, pêbendnebûna wan bi piroseya aşîtiyê tevî Kurda û gellek mijarên din ên navxweyî, roj bi roj ji pêgeha partiya AKP kêmkir û cixza baweriya wê di nava dengderên wê de tengtir kiriye. Bi liberçavgirtina van mijaran, weha dixûye ku partiya Erdoxan tu rêyek ji bilî hikûmeta kowalisyonê nine, mijarek ku bi xwe hilgirê gelek zehmetî û astengan e.

Çavpêketin û gotubêjên bona pêkanîna dewleta kowalisyonê her dewam dike, lê gerek em bizanin ka gelo çi cure hiukûmetek kowalisyon dikare rêjeya aloziyên siyasî ên Turkiyê kêmkir bike?

Ji bilî du partiyên rikeber wate partiya deshilatdar û partiya Komariya gel û partiya nejadperest a Tevergera Netewî, piştî serkewtina Partiya Demokratîk a gelan(HDP) di hîlbijartinên parlemêntê de, êdî alternatîvek din bi wan bijardeyan zêde bû.

Lê hekî em li ser bername û nêrînên

wan partiyên bisekinîn, derdikewe ku îmkana hevkarîya di navbera wan de gellek bi zehmetî û, hindek caran jî ne mumkin tê xuyakirin.

Bo mînak kowalisiyona Partiya Komariya Gel (CHP) û yan jî Partiya Deshilatdar (AKP), tevî partiya Tevergera Netewî (MHP) nemumkin tê xuyakirin. Jiber ku ev partiyên han di nava refên xwe de endamên curbicir ji netewên Erebb, Turk û Kurd hene û heya qasekê ji xwastekên demokratîk natirsîn, lê mijara han ji boyê Tegera Netewî (MHP) nahê qebûlkirin.

Piştî danûstana tevî wan partiyên, Dewlet Baxçerî serokê MHP'ê digel pêşniyara Kemal Kiliçdaroxlu ku daxwaza posta serokwezîriyê dikirm dihatî kir û ragehand ku em dikarin rola opozisyona dayîk bigêrin.

Bi wan gotinan êdî egera pêkhatina dewletê ji aliyê wan ve nê encam ma. Hekî em hemû bijardeyan liberçav bigirin, hêj jî zehmete ku pêkanîna kowalisyonê ji aliyê MHP'ê û HDP'ê jîhê gotubêjê nine, jiber ku ne mumkine.

Herweha HDP'ê û CHP'ê ji weke bijardeyek baş nahê dîtin, jiber ku Kemalîstên partiya Komariya Gel tu hewlekê bona hewkarîya tevî partiya Demokratîk a gelan nade. Ev xemsarî û nabadiliya di navbera wan de, îmkana hevkarîyê tune dike.

Partiya Demokratîk ya Gelan her di despêkê de hevkarîya tevî partiya deshilatê red kir, herçend piştî çend rûniştinên çend alî, rûniştinek di navbera wan de pêk hat û partiya HDP'ê çend partiyek derxistin holê û, bi wî awayî dikarî ku rêya hevkarîya di navbera wan partiyên de veke, lê partiya Deshilat AKP'ê razî bi cîbicîkirina tu yek ji wan pêşniyaran nebû.

Niha bi wê rewşê tenê kowalisiyona ku egerçebûna vê heye, kowalisiyona AKP û CHP ye, pêkhatiya teşkilatî, pêgeha civakî, xwastek û pirogramên siyasî û carcar zêdexwaziyên rêberên wan partiyên û ji hemûyan girîngtir pêgeha qahîm ên herdu partiyên di nawenda biryardana welat de, wate arteşê, zemîneya hewkarîya siyî û kowalisiyona di navbera herdu partiyên de pêk tîne.

Ji aliyek din ve Kemal Kiliçdaroxlu

siyasetvanek nerm û miyanerew e û nermiya wî bo AKP'ê wê baş be, jiber ku sazanek weha nikare tevî Baxçerî û yanî jî Demîrtaş bike. İber ku yek ji wan xwe xwediyê gelê Kurd dizane û ya din jî xwe dxwediyê vekheviya tewahiya gelên Turkiyê dizane.

Di dawiyê de wusa tê xuyakirin ku take egera di holê de, kowalisiyona di navbera AKP'ê û CHP'ê ye.

Di demekê de ku partiya AKP hejmarek ji postên wezaretî bide aliyê xwe yê beranber û, car ne car jî hindek mafan bide wan, wî çaxî dikare bi hêsanî vê partiye hev dengê xwe bike.

Tê xuyakirin eva take rêya derbazkirina welatê Turkiyê ye ji kirîza siyasî ya han.

Lê tenanet di dema çareserîya kêşeyên di navbera partiyên de jî û, herweha pêkanîna dewleta kowalisiyona di navbera wan partiyên de, hêj guherînkariyek berçav di siyaseta Turkiyê de pêk nahê. Kowalisyonêk weha mumkine di pêşerojê de û bi taybet di hîlbijartinên dahatî de, rêyê ji boy partiyên din û bi taybetî HDP'ê, bona bûna bi opozisyona dayîk xweştir dike.

Hekî kowalisiyona di navbera AKP û CHP negehe encamê û rê bigîje hîlbijartinên pêşwext de, hêj ew çar partî wê rikeberîya hevdu bikin, jiber ku guman nahêkirin ku balansa siyasî di navbera partiyên de bi awayek berçav biguhere.

Vê carê tê pêşbînîkirin ku partiya Erdoxan hejmarek zêdetir ji dengên xwe jîdest bide, lê herv wê weke partiya yekem bimîne. Egera vê yekê jî heye ku partiya Tevergera Netewî her dengên xwe yê berê bidest bîne.

Partiya CHP û HDP jî wê hinek ji dengên wan zêdetir bin û bi wî awayî rege bikarin hindek pêgeha xwe qahîmtir bikin.

Lê hêj bona pêkhatina hikûmetê, partiya yekem hewcehî bi kowalisiyona tevî partiyek din heye.

Lewra regne rêya herî hêsan û kêmkir asteng di rewşa niha ya Turkiyê de, kowalisiyona di navbera du partiyên bihêz ên Turkiyê de, AKP û CHP be, kowalisyonêk ku di pêngava yekemîn de gerek mijara aşîtiyê tevî tevergera Kurdistanê, şer tevî terorîzma Da'îşê û rêgirtin ji dabezîna aboriya Turkiyê bixe serwey rêzbenda bernameya karê xwe.

Hevpeyvîna rojnameya Kurdistan tevî sekreterê nû yê Yekîtiya Lawên Demokrat ên Kurdistanê Îranê

H: Îdrîs Stwet

Celal Rewangerd roja 10'ê Befranbar a sala 1986'an(1365) li bajarê Merîwanê hatiye dinê û di temenê 16 saliyê de bûye endamê Yekîtiya Lawên Demokrat a Kurdistanê Îranê.

Tekoşîna wî di Yekîtiya Lawan de, li karê birêveberiya komîtê ve dest pê dîke û di kongireya 4'ê de berpirsatiya komîteya Nawenda 2 ya Lawan girtiye stûyê xwe û, piştî weke şêvirmendê komîteya birêveberî ya giştî hatiye hilbijartin û, di kongireya 5'ê de weke endamê birêveber yê eslî hatiye hilbijartin.

Di kongireya 6'ê de weke endamê hey'eta îcrayî ya Lawan hatiye hilbijartin û di kongireya 7'ê de jî, weke cîgirê sekreterê giştî yê Lawan hatiye hilbijartin.

Birêz Celal Rewangerd, di kongireya 8'ê de weke sekreterê giştî yê Yekîtiya Lawên Demokrat ên Kurdistanê Îranê hate hilbijartin.

Eva deqê hevpeyvînê ye:

Pirs: Birêz Celal Rewangerd tu dikarî kurtiyek ji mijarên ku di kongireya 8'emîn a rêxirawa we de ketin ber bas, bînin ziman?

Bersiv: Di kongireya 8'ê de beşek taybet bona rexne li derbazbûyî û herweha pêşniyar ji boy pêşerojê hatibû diyarîkirin û têde de, hejmarek piroje û pêşniyarên girîng hatin ber bas û her di yekemîn civîna desteya birêveberiya nû de, weke bernameya karê pêşerojê hatin pejirandin.

Yek ji wan xalên girîng ku di kongireya 8'ê de hat pejirandin, zêdekirina heyamê temenê endametiye bû di rêxirawa Lawan de û, niha temenê endamê

Lawan ji 15 salî heya 35 saliyê hatiye diyarîkirin. Herweha bona girîngîdana zêdetir ji perwerdeya nûciwanan re, kongirê biryar da ku nûciwanên 13 û 14 salî weke alîgirên teşkilatî yê Yekîtiya Lawan bînin wergerandin û, her di vê çarçoveyê de jî erkê perwerdekirina wan alîgiran dikeve ser milê Yekîtiya Lawan.

Kongireyê awrûyek taybet li herdu parêzgehên Îlam û Kirmaşanê veda û mijarên weke rewşa netewên bindest yê Îranê û mijarên îroyî yê nifşa nû

Bersiv: Hekî em bi rastbînî ve lê binêrin û tenê aliyê pozîtîv ya mijaran nebînin, dikarin bêjin ku di tu kor û civîn û kongireyekê de %100 beşdarî di mijaran de beşdarî nekirine û, parek diyarîkirî boçûn û giliyên xwe hene, lê liser mijarên çarenivîs saz û pîlanên Lawan, bas û gengeşeyek zaf hatin kirin û rola nûneran jî pir berçav bû û, dikarin bêjim ku piraniya wan di mijaran de pişikdarî Kirin.

Pirs: Gelo tu peywendiyek di navbera rêxirawa Yekîtiya Lawên Demokrat

ên Kurdistanê Îranê tevî lawên parên din ên Kurdistanê hene?

Bersiv: Di vî warî de ez dikarin bêjim ku em gellek li pêş in û di heyamên salên derbazbûyî de me pêngavên micî û bi bandor

avêtine.

Peywendiya me tevî lawên parên din ên Kurdistanê pir erênî ne, bitaybet rola hawalê min yê hêja Birêz Fu'ad Xakîbêygî di vê derheqê de pir binirx bûye. Bi vê hêviyê ku em bikarin di pêşerojê de jî rolên han bigêrin û peywendiyên xwe berfirehtir bikin.

li Îran û Kurdistanê, rêwşa zarokan û erkê Yekîtiya Lawan û, herweha Îslama Siyasî û têkiliyên bi madeyên hişber jî, ji wan mijaran bûn ku kongireyê girîngiyet taybet pê re dan.

Pirs: Beşdariya lawan di birêveçûyîna bernameyên karê kongirê çawa dinirxînin?

Pirs: Hûn ber bi 70 saliya tekoşîna xwe diçin, çima heya niha we tenê 8 kongire lidar xistine?

Bersiv: Qonaxên dîrokî yê Yekîtiya Lawan ku biser sê qonaxan de parve dibe, her yek li gorî rewş û dema xwe, kariye tekoşîna xwe lidar bixe.

Bo mînak di serdemê Komara Kurdistanê û avakirina Yekîtiya Lawan de, Yekîtiya Lawan erkê komkrina texa law li dewra Komarê û perwerde û hînkirina wan bi ziman û çand û kîlîtrûra Kurdistan de û, herweha nasyarkirina wan tevî mafên wan xistiye stûyê xwe.

Di qonaxa dûhemîn û hatine serkar ya Komara Îslamî ya Îranê de, ku wî çaxî parek berçav ji lawên Kurdistanê Rojhilat rû li refên pêşmergên PDKÎ dikirin lê temenê wan kêmtir ji 18 salan bû, wî çaxî binkeyên Yekîtiya Lawan cardin hatin avakirin û lawên kêmtêmen li derdora xwe kom dikirin.

Lê bi giştî û di sal 1999'an (1378) de, cardin ji nûve baregehên Yekîtiya Lawan hatin avakirin û hêlên giştî û sitiratejiyek nû û, herweha bername û pêrew hatin darêtin û, ji wî çaxî pêve her du salan carekê, rêxirawa me kongireya xwe lidar xistiye.

Pirs: Encama kongireya 8'ê ya Lawan çawa dinirxînin?

Bersiv: Ez geşbîn im û pêngavên me bona bi encamgehiştina pîlan û pirojeyên kongirê û herweha hêviyên me li gorî çavnihiyên texa nû bi giştî û endamên rêxirawa me bitaybetî wê bibe.

Pirs: Di dawiyê de ji boy lawan bi giştî û lawên Kurdistanê Rojhilat bi taybetî we çî gotinek hene?

Bersiv: Em xwe li hember texa lawa û endamên Yekîtiya Lawan û herweha hêlên giştî yê Lawan bi eridardi zanin.

Emê hewlên xwe di rasteya xastekên texa lawan û girîngîdana bi pîrsa law di her çar parên Kurdistanê bi giştî û bitaybetî Kurdistanê Rojhilat bixin gerr.

Daxwazê ji tewahiya lawên Kurd û bitaybetî endamên Yekîtiya Lawan dikim ku, di rasteya peşvebirina xwastekên wan, hevkarê û rênîşanderê me bin û, her weke berê ku selimandine û piştevanê xebata tevgera netewa xwe bûne, niha jî piştevanê cardin geşekirina xebata nû ya PDKÎ û Yekîtiya Lawan bin.

Nerîna Lîderan

Can Kêrî

**“Em bona berbirûbû-
na terorê, wê ji alîkari-
yên xwe yên ji Misrê re
berdewam bin”.**

Erdoxan

**“Pûtîn hewil dide ku
dawiye bi alîkariyên ji
Beşar Esed re bîne”.**

Stîwartz Conz

**“Em ji kuştina hem-
welatî û êrîşên Turkiyê
bo ser Herêma Kurdis-
tanê nîgeran in”.**

Hesen Rûhanî

**“Me derheq bi pirsar
Efxanistan, Taliban û
Seddâm jî tevî Amerî-
ka danûstan kir”.**

Şemal Terxîbî

Komisyona mirinê, navek nasyar e
di nava dîroka hevçerx ya Îranê
de.

Dema ku em çav li dîroka 30 salî ya
Îranê dîkin, hejmarek bûyerên dilhejîn
dikevin ber çav ku hemû jî, li gorî yasa
û rêsayên navnetewî, diçin xaneya
cînayeta li dijî mirovahiyê. Kuştara bi
kom ya girtiyên siyasî di Havîna sala
1367'an (1988) bi destê Komisyona mi-
rin ya Komara Îslamî, mînakê ji wan
cîneyetan e ku hetaheta weke xalek
reş wê bi navçavên Komara Îslamî ve
bimîne.

Girtiyên ku tawana wan tenê cudabîrî û
nebûna bawerî bi hikûmeta îdolojîk ya
Wilayeta Feqîh bû.

Di dawiyên Pûşpera sala 67'ê de,
Xûmeynî neçar ma ku biryarnamaya
598 a encumena aşayîşê qebûl bike
û eva jî bi vexwarina “Cama Jehrê”
navdêr bû û bi wî awayî û piştî 8 salan,
dawî bi serî malwêranker ya di navbera
Îran û Îraqê de hat.

Ragehandina vî agirbestê serbarê vî
ku bûye sedema bidawîhatina şerek
bê encam û, di heman demê de bûye
sedama vebûna deriyê hêwiyê bo
gelên Îranê, da ku bikarin dût ji şer
û bombebaranê, jiyana xwe ya rojê
cardin ji nû ve dest pê bikin û, daxwa-
zên xwe yên mirovî derbixin holê, lê

Tirajidîya Havîna 67'ê û lihevkirina Vîyenê

hevdemê bûye xala despêka lehiyek
ji xwîn rijandinê di hundur welat de.
Xûmeynî û darûdesteya xwe ku di vî
milmilanêya ne pîroz de şikest anîbûn,
di hewla tolfî sitandin û rêjandina kerb
û kina mend ya di nava dilê xw de bûn
û, bo vî meremê jî dest avêtin cîneyeta
herî mezin di hundur welat de û li jêr
navê parastina Îslam û welat, dest avêt
bidarvekirina bikom û kuştara girtiyên
siyasî di parek berçav a girtîgehên
Îranê de. Li gorî hinek amaran, rêjeya
girtiyên bidarvekirî digîje nêzik bi 12
hezar kesan.

Bîranîna bûyera han di niha de ku
lihevkirina navkî ya di navbera Îran û
welatên Rojavayî de li Vîyena serba-
jarê Nemsayê hat wajûkirin, girîngiyet
taybet bi xwe heye.

Girîngiya vî mijarê jî, ji vî yekê tî ku
karnamaya emrê Komara Îslamî rastiya
han selimandiye ku hizra guherînxwazî
û avkirina civakek serbest û demokrat
hêla sor a deshilata Tehranê ye û, bona
vî yekê ku daxwazkarên vî bîrokeyê ji
mafên xwe bêpar bike, mêtoda terora
fîkrî û fîzîkî dixwe pêşiya xwe.

Lewra dût nine ku piştî lihevhatina
vî carê, mêtoga han careke din weke
karesata Havîna sala 67'ê û, bi panahi-
yek berfirehtir bidomîne û careke din
alîgirên jinavbirina rejîmê, tenanet di
nawenda welatên pêşkevî de jî, bikevin
ber êrîşa tarîperestiyê.

Serbarê vî ku tu caran karbidestên
Komara Îslamî bona cîbicîkirina vî
siyaseta xwe tu sînor û hêlek neda-
nîne û, tenanet bi erkê ser milê xwe yê olî û

nîştîmanî jî dizanin, lê dîsa jî eşkere ye
ku deshilatên totalîter ji hêza yekgirtî
û yekgotariya xelkê di tirsîn û hemû
hewlên wan jî, di pêxema vî yekê de
ne ku rê ji karên bi kom û rêkxiraweyî
bigirin.

Bi vî awayî jinavbirina fîzîkî ya wan
kesan ku hêz û şiyana rêkxistina ci-
vakên xelkê hene, dibe serhêla bernamê
û pîlanên wan ji boy pêşerojê.

Kêşeya herî girîng a di navxweya Îranê
de, mafên siyasî û çandî û netewî ên
gelên Îranê ye.

Bê gumanê gelên Îranê bi vî dîtingehê
ku, deshilata nawendî ya Îranê di bin
çavedêriya civaka navnetewî de ye û,
ew jî wê liser xwastekên xwe ên netewî
û olî tekezê bikin.

Lewra tî çavniherîkirin ku deshilata
birîndar ya Tehranê, bixwaze bi
tepeserkirina xelkê, birînen xwe yên
niha û kevin derman bike.

Xalek din ku em dikarin weke yek ji
derencamên lihevhatina Vîyenê mîze-
yê bikin, hewlên deshilatdarên Komara
Îslamî ye lîdor belavkirina Vîrûsa tes-
îmbûnê û, hevdem belavkirin û çandina
tovê bêhewîtiyê di nava opozisyona
rejîmê de ye.

Bi giştî eva ku piştî lihevhatina Vîyenê
bo pêşeroja Îranê tî pêşbînîkirin, jî
aliyekê zêdebûna berfireh a bînpêkirina
mafên mirovî û azadiyên takekesî û
giştîye di civakê de û, jî aliye dinve bil-
indbûna asta xwastekên netewî û êtnîkî
ên netewên Îranê ye.

**Hey'eta biryarder ya kuştara bikom a girtiyên siyasî di sala 67'ê
de**

Menîce Melamîne:

“Ez tenê vê yekê dibêjim ku roja azadiyê wê hil bêt û wî çaxî, şanazî ya wan kesian e ku xizmetek bi gelê xwe kiribin”

H: Arif vêlî

Dîroka şoreş û berxwedana Kurdan bona bideştveanîna mafên xwe yên mirovî û netewî, dîrokek dûr û dirêj e û, Tijiye ji destanrêşî û hemasetên mezin ku, gerek hemû weke mînak û şîret û waneyên jiyanê nîfş bi nîfş di nava gelê Kurd de bê gotin û xwendin.

Serbarê girîngiya wê, lê dîroka han ku liser destê jin û mîrên welatparêz heya niha hatiye domandin û tomarkirin, lê dîrokek pir ji hesret û keser û kovan bûye û şev û rojên rêwîngên vê rêya tal û pir ji nerehetî kirine, bi awayekî ku edî hinek caran bi zehmet dikarin bîreweriyek xweş di hîzr û ramanên xwe de peyda bikin.

Birêz Menîce Melamîne jî yek ji wan jin û rêwîngên rêya azadiyê ye ku di tomarkirina vê dîroka pîroz de emrek terxan kiriye û gellek rojên nexweş û êş û elem bi dil û can qebûl kirine di pêxema serkewtina partiya û tevgera rizgarîxwaziya gelê xwe de.

Menîce Melamîne keça Mihemedemîn, sala 1952'an (1331) li gundê “Çiyane” ya ser bi bajarê Pîranşarê hatiye dinê.

Menîce Melamîne derheq nasyariya xwe tevî tevgera Kurdan û PDKÎ û herweha jiyanê nava şoreşê de weha dibêje: “Di rastî de nasyariya min tevî PDKÎ vedigere bo vê yekê ku malbata min û babê min yek ji xebatkarên Hizba Demokrat bûye û tenanet dema ku Mirad şîrêj û pêşmergeyêk din di mala me de ketin ber destrêja hêzên rejîm û şehîd ketin, babê min û mamê min jî aliyê Sawakê ve hatin girtin. Di sala 1973'an min jiyanê hevpar tevî Xalid Mehmûdî ava kir.

Malbata Xalid jî malbatek xebatkar û hizbî bûn, lewra edî her piştî şoreşa gelên Îranê em bi fermî tevî PDKÎ bûn û berhema jiyanê me jî ku piraniya wê di nava şoreşê de derbaz bûye, sê keç û sê kur in”.

Menîce Melamîne piştî derbazkirina 36 sal jiyanê tijî ji zehmetî ya nava şoreşê de, çavniheriya xwe ji PDKÎ'ê û hevjinê xwe weha tîne ziman: “Di rastî de Hizba Demokrat ji boy me hemû tiştêk e û, me hemû jiyanê xwe di pêxema serkewtina partiya xwe û bexteweriyê gelê xwe terxan kiriye, lewra mafê me ye ku me çavniherî ji partiya xwe hebe.

Qedera pêşmerge û hevjinên wan bihevre hatine girêdan, em derka rewşa niha ya hevjinên xwe dikin û heke nebîne alîkar û piştevan ji boy wan, aliyê kême ve erkên zêdetir nexin ser milê wan û, herweha hewce ye ku em vê yekê bizanin ku şanaziyek pir mezin e ku dinava PDKÎ'ê de bî û ji vê yekê zêdetir ji hevjinê pêşmergeyêkê bî”.

Menîce Melamîne derheq rojên xweşên jiyanê xwe weha daxove: “Ez dixwazim vê yekê bi êşkerekê bîjim ku, pir zehmet e ku di derbazbûyîna me de li bîreweriyek xweş bigerîyê û bi hêsanî peyda biki, lê bi vî halî jî, ew dem jî me re pir xweş û şîrînî ku partiya me

Menîce Melamîne

serkewtinan bidest dixe”.

Herweha di hember de jî Menîce Melamîne rojên nexweşên jiyanê xwe weha tîne ziman: “Di bersiva vê

pirsyarê de her bi lez gellek bîreweriyên ne xweş dibin mîhwanê hîzr û ramanên me.

Bîreweriyê tal a her xebatkarek Hizba Demokrat, şekîdkirina her du rêberên navdar Dr.Qasimlo û Dr.Şerefkendî ye û, jibîrkirina wan bîreweriyên ne mumkîne, lê bûyera teqîna pîrûka bombekirî ya di destên birêz Melahesen Şeweselî de jî, yek ji bîreweriyên nezweşên jiyanê min e”.

Birêz Menîce Melamîne bi vê gotinê dawiyê bi hevpeyvîna xwe tîne: “Keç û jinên Kurdistanê di qonaxên cur bi cur dem, rolek berçav di jiyanê partiya me de lîztine, lewra rol û bandora jinên Kurd cihê rêzgirtinê ye.

Hêwî dikim ku ji tu hewlekê bona xizmet bi netewê û partiya xwe xemsar nebin.

Eva jî pir girîng e ku jin û dayîkên Kurdistanê wîjdana xwe rihet bikin û erkê xwedîkirin û perwerdekirina zarokên xwe ku, pêşeroja welat û netewê me ne bi ciwanî bicîh bînin, eva bi xwe beşek girîng ya xebatê ye.

Ez tenê vê yekê dibêjim ku roja azadiyê wê hil bêt û wî çaxî şanazî ya wan kesian e ku, xizmetek bi netewê xwe kiribin”.

Birêz Menîce Melamîne digel hevjinê xwe

Rewşa mamostayên xwendîngehan di Kurdistana Rojhilat de

Faroq Fîrûz

Di Kurdistan Rojhilat de, di nava pêlên asteng û arîşeyên têkilîdar bi nebûna demokrasî û azadiya raderbirînê, pîrsa netewî û hizra netewî, pîrsa mamostayên xwendîngehê jî pareke ji wan pêkhateyan ku, mamosta û xwendekara tevî jixwe namoderketin û bargiraniya jiyanê û çewisandinê berbirû dike.

Jiyana mamostayan her di despêka çûyîna wan bo zanîngeha “Terbiyet Mo’elimê” tevî zehmetiyan berbirû dibe û, dikarim bêjim ku piraniya wan, yan jiber giraniya rewşa aborî ev pişê hildibijêrine û, yan jî wusa difikirin ku pişeya mamostatîyê xwediyê garantiya aborî ye di pêşerojê de ye û, dikarin her di temenê 22 saliyê de bibin mûçexorê dewletê û, tenê hejmarek kêr ji wan ji rûyê hezkirina xwe vê pişeyê hildibijêrin.

Jiber ku kakila vê pişeyê di Îranê de, hînkirina zimanên bîhanî û zimanê deshilatê weke Erebi û Farsî ye û, eva jî dibe sedema paşekêşeya xwendekaran û tenanet encamên xirab ên weke paşvemana mêjî ya xwendekaran jî lê dikewe.

Li gorî lêkolînên zanayên derûnnasî û saybêretnîkê, ew xwendekarên ku bi

zimanê dayikî ya xwe waneyên zanistî hîn nabin, tevî parveman ên rêjeyî ên mêjiyê xwe barbirû dibin, bi wî wateyî ku li hemberî wan xwendekarên ku bi zimanê dayikî ya xwe zanistê hîn dibin, çalakiya mêjiyê wan kêmtir e.

Niha ku zarok her di despêka çûyîna xwendîngehê û, her di temenê 7 saliyê de tevî asimilasyonê berbirû dibe û, hêj qonaxa despêkê bidawî ne aniyê ku, dam û dezgehên rejîmê bilez wê/ wî dikin endamê rêxistina “Besîc”ê û hêdî hêdî hînî peyv û têgehên weke Kerbela, Şoheda, Îmam Zeman, Zohûr(Vegeriyana Îmam Mehdi) û tewahiya mijarên têkilîdar bi ol û armancên aydîyalîst ên mesebê Şî’e ve heye dikin û, eva jî bi wateya karesat û nasandina cîhana derve bi awayek ne equlanî û belkî xeyalî ye û, mamostajî bi neçarî hevkarî û peyrewiya vê şeweya hînkariyê dikin.

Berpirsyarên Perwerde û fêrkariyê naweroka pîrtokên xwendîne bi awayekê dadirêjin ku, mijarên nerast û xapîner tevî mijarên rast û zanistî bi hev re di pîrtokên xwendîne de cî dikin û, yan jî em dikarin bêjin ku mijar û bûyeran bi awayek ne rast vedigêrin.

Merema min ji ne rastê direv nine, merema min ev e ku ew xalên ku jê hez bikin zêdetir zeq û berçav nîşan didin û, herweha di hember de jî ew xalên ku ne liser dilê wan e naxin ber çav û yan jî kêmrang nîşan didin. Di vê rewşê de mamosta weke sitûnek

civakî, ji aliyekê ve di hizra mafên xwe ên netewî û mafê xwe ên demokratîk de ne û, hevdem her roj waneyên nava pîrtokên qonaxên curbicur ên xwendîne ji boy xwendekaran dibêjin û, di encam de tûşî jixwe namobûnê dibin û, rewşa derûnî û armancên wan ên derûnî tevî jiyana wan ya dereve û kakila pişeya wan, tevî ferq û cudahiyan berbirû dibe.

Ev jixwe namobûna han jî mamostayan tevî kêşeyên derûnî berbirû dike û herweha em dibînin ku di Kurdistana Rojhilatê de, ew kesên ku bi berdewamî karê mamostatîyê dikin, neçar in ku bi berdewamî tevî berpirsyar û karbidestên rejîmê tekiliyan ava bikin û, peywendiya han ji weke têkiliyek pişeyî û yan jî damezraweyî tê hesibandin û, mamosta hewla vê yekê didin, hoşyar bin ku ji aliyê Heraseta Perwerde û Hînkirinê ve tu arîşe ji wan re çê nebin.

Jiber ku hebûne û niha jî hene ew mamostayên ku bi sedema gotininên dilê xwe û yan jî gotina dirûşmên netewî û tenanet xwendina helbestên Kurdî, yan jlii ser kar hatine derxistin û yan jî bo bajarek din a xeyrî Kurdî hatine dûrxistin.

Weke gotina dawiyê ez dikarim bêjim ku mamosta weke pêkhateyek çewisandî a civaka Kurdistanê wûsa ne ku, neçar in hinek waneyan bêjin ku ne ligorî dilê wan e û yan jî, wan waneyan binivîsin ku mêjiyê wan ne razî ye û jê hez nake.

Gelo bandora bêkariyê li ser mirov çî qas e?

Lêkolîneke zanistî li welatê Almaniyayê eşkere dike ku, bêkarî dibe sedema guherîna kesatiya mirovan.

Bi awayekî ku mirovek xwedî hizrek vekirî û hêwîdar bi jiyanê, diguhere bo mirovek daxistî û goşegîr û, rêjeya han jî ligorî pileya bêkariya di civakê de, guherîn biser de tê.

Kirîstovêr Boys mamostayê zanîngeha Stêrlîng ya Skatlendê ragehand ku, lêkolînê ev yek selimand ku kesê xwedî kar bi awayek cihgîr xwedî keştiye û piştî jîdestdana karê xwe, dibe xwediyê kesatiyek din ku ji aliyê derûnî ve nahê pêşbînîkirin.

Di vê lêkolînê de liser aliyên derûnî û kesatiya 6769 kesên ku 210 kes jê bêkar bûn, tekez liser 5 aliyên mandîbûna cesteyî, tûrebûn û têkçûna warê derûnî, hewarkirin di dema axavtinê de, sadebûn di kesatiyê de û herweha kesatiya vekirî di civakê de hatiye kirin.

Di encam de eşkere bû ku karvedana bêkariyê di despêkê de lewaz bûye, lê ligorî zêdebûna dema bêkariyê karvedan tundtir dibin.

Her derheq bi derencama vê lêkolînê jî Kirîstovêr Boys rêxistinên cîhanê û hikûmetên cîhanê xatircem dike ku, bêkarî û astengên aborî tenê bandora xirab naxe ser aliyê aborî, belkî dibe sedema guherîna jiyana civakî ya tekên civakê jî.

Pirsa jîngeh û şewitandina daristanên Kurdistanê

Hiwa Mîrzayî

Nûçeya agirtêketina daristanên Kurdistanê, hemû salekê û di demsala Havînê de, yek ji wan nûçeyan e ku berdewam ducarî dibe û, hemû salekê jî zirarê li jîngeha Kurdistanê dixe, Jîngehek ku bi sedema taybetmendiyên xwe ên ciwan, di warê rakêşana geştyaran bo herêmê, kariye bibe alîkarek baş di warê aborî de bo xelkê herêmê di vê rewşa xirab ya aborî ya Kurdistan û Îranê de.

Daristanên Kurdistanê piştî daristanên Bakûrê Îranê, di warê girîngiyê de di pileya dûhemîn de ye û rûberê wê bi 3300 hezar km tê texmînkirin û, her ewa jî bûye sedem ku şewitîna wan daristanan, ji aliyê jîngeparêz û kesên pisporekê xelkê deverê ve, girîngiyek zaf jêre bê dayîn.

Bêguman şewitandina darsistanan tiştek nû nîne û weke em dibînin, li hemû cîhanê daristan bi sedemên curbicur tîn şewitî, lê ewa ku daristanên Kurdistanê li cîhên din ên Îran û cîhanê cuda dike, cur û berdewamiya wan agirtêketinane, û ewa jî gomana destêverdan û destkirdbûna wan zêdetir dike.

Dijatiya Komara Îslamî ya Îranê tevî Kurdistanê, tenê di mijarên siyasî, aborî û çandî de nemaye, belkê hemû aliyekê li xwe digire û jîngeha Kurdistanê jî, yek ji wan armanca ne ku Komara Îslamî ji xwe re kiriye nîşange, jîngeyek ku bi sedema daristan û ciyayan ve, hertim penageh û alîkarê tevgerên rizgarîxwaz ên Kurdistanê û pêşmerge bûye.

Her weke diyar e Komara Îslamî kariye ku di vî siyaseta xwe de ber bi pêşve here.

Îsal jî weke salên berê lê bi panahiyek zêdetir, daristanên Kurdistanê tevî agirtêketinê berbirû bûn, şewata "çiyayê "Awîyer", daristanên "Silêmanbegê Banê", daristanên debara "Alan a Dalaho" û "Çuwar Zebir" ya Îslamabadê, daristanên Pawe, daristanên Sewlawa û daristanên lewgergehên Bemo, nîşanderê meznahiya agirtêketina heyva Gelawêj

ya îsal in, şewatek ku tenê bi alîkarî û yekgirtîbûna xelkê deverê hat kontrolkirin û, karbidestên Komara Îslamî alîkariya herî kêrhatî ji bona kontrolkirina şewitîna daristanan nedan e û, ewa jî vî rastiyê diselimînbe ku ew bi xwe sedema agirtêketinê ne.

Nûçeyek din ku di çend rojên derbazbûyî de deng veda, barîna baranê di demsala Havînê de li parek ji bajarên Kurdistanê de bû.

Baran barînek di vî rewşa nebaş a jîngehê de ku parek zaf ji Kurdistan û Îran di kirîza hişkesaliyê de derbaz dibin, renga nûçeyek xweş be, lê hatina lehiyê li bajarên Kudristanê de bi sedema nebûna zêrawên baş, bûyera han ya bi rûçik xweş, kire karesatek ji boy xelkê Kurdistanê û zirarek zaf ji xelkê xist û, bitaybet bazariyên bajaran.

Pêşbîniya rewşa hewa îro rojê di cîhanê de bi sedema bûna teknolojiyê û mifahwer-girtina ji mahwareyan bona çavedêriya rewşa hewa, karek wusa kiriye ku nawendên pêşbîniya rewşa hewa çend rojan berî rûdanê, xelkê ji karesatên xwezayî haydar dikin û rêçareyên guncav bona berbirûbûna wan karesatan peyda dikin.

Lê di Îranê de wan nawendan bi kiryar şiyana pêşbîniya rewşa av û hewa nine û, sedema wê jî vedigere ser hebûna Parazîtekê ku nawendên sîxorî û zanyarî ên Komara Îslamî, bona rêgirtin ji bernameyên mahwareyî ên binav dike şoreşê belav dikin û, serbarê çêkirina astengan liser rêya pêşbîniya rewşa hewayê, dibe sedema çêbûna nesaxiya penceşêrê bitaybetê di nava zarokan de.

Bi giştî pirsa parastina jîngehê niha bûye yek ji pirsên herî girîng ku xelkê Kurdistanê hewlê jê re didin û, bi avakirina nawend û rêkxirawên curbicur û rêkxistina xelkê, hewla parastina jîngeha Kurdistanê û bûnawer û pelewêrên wê didin û, karîne ku di wî warî de pêşveketinê berçav bidest bixin û binine mînakê baş bo herêmên din ên Îranê û, her wan nawend û rêkxirawan jî di dema qewimîna bûyerek xwezayî û agirtêketina daristanên Kurdistan de, bi belavkirina zanyariyên bilez di torên civakî de û rêkxistina bilez ya xelkê, kontrola bûyerên weha tal dikin.

Bûyerên ku hekî bilez nehên kontrolkirin, qerebûkirina wan gellek bi zehmet e û, herweha yek din ji karên vî nawend û rêkxirawan, nûkirina wan cihane ku bûyer lê qewimîne û bi alîkarî wergirtina ji xelkê, rêha hevkarî û bihevrekarkirinê kirine ferhengen herî baş li Kurdistanê û bi piştgirêdana bi hêza xwe, tevî siyasatên Komara Îslamî berbirû dibin û bi başî jî vî mijarê haydar in ku, Komara Îslamî ya Îranê bi hemû awayekê, li dijî Kurd û Kurdistanê ye û bi şewat berdana daristanan û, xemsariya di warên xizmetguzariyên bajarên Kurdistanê de, hewla zêdetir ji perawêzxistina Kurdistanê heye û, di cîhê vî de ku li bajarên Kudristanê sermayeguzariyê bike, dixwaze sermayeya weha biçûk li Kurdistanê bibe der û, bi temamî Kurdisyanê siqet bike. Lewra ewa xelk bi xwe ne ku, parêzer û xemxorên Kurdistanê ne.

Gotinên Navdaran

A: Firat Cewerî

Gava mirov jiyanê û nejiyanê weke hev bibîne, hingî mirov digihîje azadiya xwe.

Dostoyevskî

Azadî bi tenê li cîhên ku gel hukûmetê kontrol dikin, heye.

Woodrow Wilson

Gava dara azadiyê bi xwîna zaliman têtê avdan, geş dibe.

Barere

Ax, azadî! Li ser navê te çî mirov têne kuştin!

Mme Jeanne Roland

Hin kes tesîrê li vexwarinê nakin, lê vexwarin zû tesîrê li wan dike.

T. Williams

Serxweşî, xwekuştineke derbasî ye.

Bertrand Russell

Vexwarina peyayên bîaqil tenê av e.

Thoreau

Ez bextiyariyê naxwazim êdî, jiyan ji bextiyariyê jî bi rûmettir e.

Bernard Shaw

Zimanê Kurdî

Beybûn:

Navê min Beybûn e.

Ez ji Payîzê hez dikim.

Payîz demsalek hênîk e.

Di Payîzê de pelên daran zer dibin û diweşin.

Gerim dikeve, serma zêde dibe û şilî dest pê dike.
Ez diçim rez û tirî dixwim.

Di Havînê de mêwe ..... digihîjin - nagihîjin

Azad ji Havînê hez ..... dike – nake
Di Havînê de dinya ..... bi ewr e - sayî
ye

Di Havînê de berên zewiyan ..... çê dibin - çê nabin
Havîn demsaleke ..... e. Germ - sar

Azad avjeniyê ..... nake - dike
Di Havînê de sebze zêde ..... dibin - nabin

Tîştonek

A: Mahir Berwarî

1 - Dara li nav dara zerdîkî ji gohara.
- Kerê etara, xwe zer kir ji bend û guhara.

Guhîşk/Helhelok

2 - Bi pel û stirîne, li ber dilê bilbil şirîn e.

Gul

3 - Tenûra zimzimî, tijî nanê genimî.
- Tenûrka du kade.

- Qesra şûştî, du begzade têda rûniştî.
Qesra şûştî veşûştî, du feqe têde runiştî.
- Oda miştî, 2 feqe tê da runiştî.

Gûz

4 - Heplepan û heplepan, giya şîne, belgê pan, kurê pîr e babê can.
- Cuxîna li piştê banî, ka çêtire ji danî.
- Me çandin wekî nuka, şîn bûn wekî sêveloka, pêve hatin wekî gûzeloka.
- Ji vêrê pêda, min ecêbiyek dît di rê da, kê dîte mak di zigê berxê da.

Pembû

5 - Ji serve hosî, ji binve pîrasî.
- Tiştîkê min tişt e, 7 pîrasî li pişt e, ne xûn e ne guşt e.

- Ji vêrê heta Awka, hemî piniyên kalka.

(* navê gunde)

- Çu nizarê xalka, tijî piniyên kalka.

(* navê girekî ye)

Belgê çolî

6 - Ji vêrê heta Mûska, hemî rritlê gîska.

- Ji vêrê heta Sindur, hemî lawê rritil sûr.

(* mûska û sindor gundin)

Gofîl

Têdîtin: Amadekar destkariya devoka metelokan nekiriye

Xwendevanên hêja!
Hûn dikarin bersiva
tîştonekan bi riya E-Maila
Agiri2003@gmail.com ji
me re bişînin

Agirî

◆ Rojnameya “Agirî” di van malperên jêrên de bixwînin:
◆ www.Kurdistanmedia.com
◆ www.Agirimedia.org
◆ rojnamaagiri@gmail.com
◆ www.facebook.com/Agirikirmanji

Navnîşana derveyî welat:

AFKB.P. 102- 75623 ParisCEDEX 13 –FRANCE

E - Mail: Agiri2003@gmail.com

Hejmar (259)

70 SAL

BERXWEDAN û BERDEWAMÎ